

สิทธิประโยชน์ในการเปลี่ยนไต ในระบบประกันสังคม

ไตเป็นอวัยวะสำคัญที่ทำให้เราสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ มีหน้าที่กำจัดของเสีย ดูดซึมและเก็บสารที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย รักษาสมดุลน้ำ เกลือแร่ และการคั่งต่างของร่างกาย ควบคุมความดันโลหิตและสร้างฮอร์โมน การดูแลรักษาไตเพื่อป้องกันมิให้ไตทำหน้าที่ได้น้อยลงชีวิตก็จะยืนยาวโดยไม่ต้องเข้าไปสู่กระบวนการล้างไตทางช่องท้อง หรือการฟอกเลือด และท้ายสุดก็คือรอการปลูกถ่ายไต

โรคไตวาย มี 2 ชนิด คือ

1. ไตวายเฉียบพลัน
2. ไตวายเรื้อรัง

ไตวายเฉียบพลัน

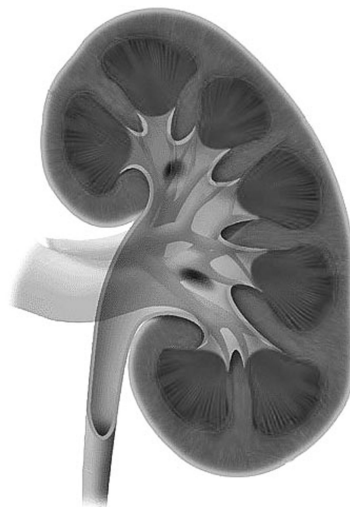
ไตวายเฉียบพลัน หมายถึงภาวะที่ไตเดิมซึ่งทำงานได้ตามปกติ แล้วเกิดโรคที่ทำให้ไตทำงานลดน้อยลงจนไตวายปัจจุบันทันด่วนโดยที่ปริมาณปัสสาวะอาจลดลงหรือไม่ก็ได้ เมื่อแพทย์สามารถให้การรักษาสาเหตุที่ทำให้ไตวายเฉียบพลันและให้การรักษาประคับประคองผ่านพ้นช่วงวิกฤตไปได้แล้ว การทำงานของไตจะสามารถฟื้นตัวดีขึ้นได้ ผู้ป่วยที่จำเป็นต้องฟอกเลือดหรือล้างช่องท้องก็สามารถหยุดได้เมื่อไตฟื้นตัว

ไตวายเรื้อรัง

ไตวายเรื้อรัง หมายถึง ภาวะที่มีการทำลายเนื้อไตอย่างถาวรแม้โรคไตที่เป็นสาเหตุจะสงบลงแล้วไตก็ไม่ฟื้นตัว และมีเนื้อเยื่อพังผืดแทรกในเนื้อไต ทำให้ไตค่อยๆ

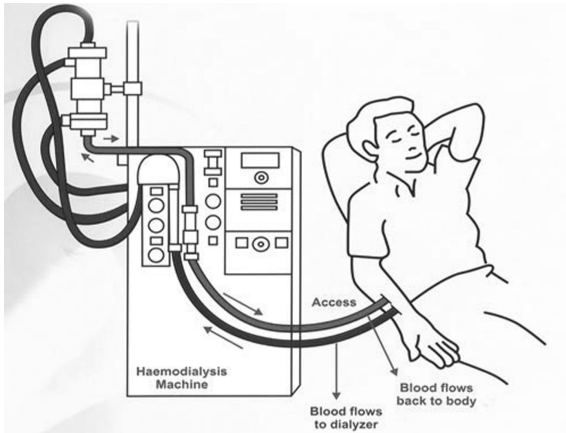
นางกรรณิการ์ พฤษชาติ

หัวหน้ากลุ่มงานมาตรฐานทางการแพทย์
สำนักงานประกันสังคม

ฝ่อเล็กลง และจะค่อยๆ เลื่อนหน้าทีไปเรื่อยๆ อย่างไม่มีทางเลี้ยวจนเข้าสู่ภาวะไตวายเรื้อรังระยะสุดท้าย จนต้องเข้ารับการรักษาโดยการฟอกเลือดหรือล้างไตทางช่องท้อง หรือการผ่าตัดปลูกถ่ายไต

ผู้ป่วยโรคไตที่เป็นผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม สามารถใช้สิทธิรับบริการทางการแพทย์ในสถานพยาบาลที่ผู้ประกันตนเลือกไว้ได้ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ซึ่งแพทย์จะให้การรักษาโรคที่เป็นสาเหตุโดยตรง และให้การควบคุมอาหารและยา จนกระทั่งการดำเนินของโรคมีแนวโน้มว่าจะทำให้สมรรถภาพการทำงานของไตค่อยๆ ลดลงอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งโรคได้เข้าสู่ภาวะไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายแล้ว สามารถใช้สิทธิรับบริการทางการแพทย์ในการบำบัดทดแทนไตได้

สิทธิประโยชน์กรณีการบำบัดทดแทนไตในระบบประกันสังคม มีดังนี้

1. การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

1.1) กรณีผู้ประกันตน**ไม่เป็นโรคไตวายเรื้อรัง** ระยะสุดท้ายก่อนการเป็นผู้ประกันตนคราวที่ยื่นขอใช้สิทธิการ

บำบัดทดแทนไต สำนักงานประกันสังคมจะจ่ายค่าบริการทางการแพทย์กรณีการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมให้แก่สถานพยาบาลที่สำนักงานประกันสังคมกำหนด ไม่เกิน 1,500 บาท (หนึ่งพันห้าร้อยบาทถ้วน) ต่อครั้ง และไม่เกิน 4,500 บาท (สี่พันห้าร้อยบาทถ้วน) ต่อสัปดาห์ สำหรับค่าบริการทางการแพทย์ส่วนเกินอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกันตน

1.2) กรณีผู้ประกันตน**เป็นโรคไตวายเรื้อรัง** ระยะสุดท้ายก่อนการเป็นผู้ประกันตนคราวที่ยื่นขอใช้สิทธิการบำบัดทดแทนไต สำนักงานประกันสังคมจะจ่ายค่าบริการทางการแพทย์ กรณีการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมให้แก่สถานพยาบาลที่สำนักงานประกันสังคมกำหนด ไม่เกิน 1,000 บาท (หนึ่งพันบาทถ้วน) ต่อครั้ง และไม่เกิน 3,000 บาท (สามพันบาทถ้วน) ต่อสัปดาห์ สำหรับค่าบริการทางการแพทย์ส่วนเกินอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกันตน

1.3) กรณีผู้ประกันตนที่ได้รับอนุมัติสิทธิกรณีการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม สำนักงานประกันสังคม

จะจ่ายเงินค่าเตรียมเส้นเลือดสำหรับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม พร้อมอุปกรณ์ให้แก่ผู้ประกันตนหรือสถานพยาบาลที่ให้บริการผู้ประกันตนในอัตรา ไม่เกิน 20,000 บาท (สองหมื่นบาทถ้วน) ต่อรายต่อ 2 ปี สำหรับค่าบริการทางการแพทย์ส่วนเกินอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกันตน

2. การล้างช่องท้องด้วยน้ำยาอย่างถาวร

2.1) สำนักงานประกันสังคมจะจ่ายค่าบริการทางการแพทย์กรณีล้างช่องท้องด้วยน้ำยาอย่างถาวรให้แก่สถานพยาบาลในความตกลง เป็นค่าตรวจรักษา และค่า

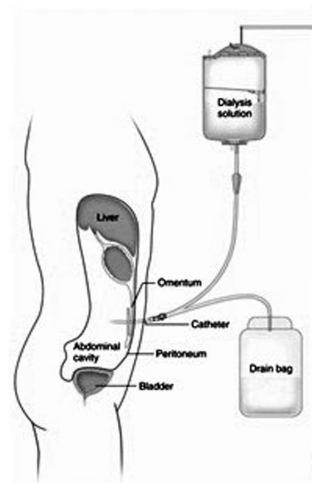
น้ำยาล้างช่องท้องพร้อมอุปกรณ์ ไม่เกินเดือนละ 20,000 บาท (สองหมื่นบาทถ้วน) สำหรับค่าบริการทางการแพทย์ส่วนเกินให้อยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกันตน

2.2) กรณีผู้ประกันตน**เป็นโรคไตวายเรื้อรัง** ระยะสุดท้ายก่อนการเป็นผู้ประกันตนคราวที่ยื่นขอใช้สิทธิการบำบัดทดแทนไต หากการรักษาด้วยการล้างช่องท้องด้วยน้ำยาอย่างถาวรล้มเหลว ให้ผู้ประกันตนมีสิทธิเบิกค่าฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมได้

2.3) สำนักงานประกันสังคมจะจ่ายค่าบริการทางการแพทย์ในการวางท่อรับส่งน้ำยาเข้าออกช่องท้องพร้อม

อุปกรณ์ให้แก่ผู้ประกันตนหรือสถานพยาบาลที่ให้บริการผู้ประกันตน ไม่เกิน 20,000 บาท (สองหมื่นบาทถ้วน) ต่อ

รายต่อ 2 ปี สำหรับค่าบริการทางการแพทย์ส่วนเกินอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกันตน

3. การปลูกถ่ายไต

สำนักงานประกันสังคมจะจ่ายค่าบริการทางการแพทย์ให้แก่ สถานพยาบาลที่ทำข้อตกลงกับสำนักงานประกันสังคมในการปลูกถ่ายไต ดังนี้

3.1) ค่าใช้จ่ายก่อนการปลูกถ่ายไต ไม่เกิน 30,000 บาท (สามหมื่นบาทถ้วน) ต่อราย สำหรับค่าบริการทางการแพทย์ส่วนเกินอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกันตน ทั้งนี้ ให้ครอบคลุมรายการตรวจประเมินของผู้ประกันตนและผู้บริจาคไต

3.2) ค่าใช้จ่ายระหว่างการปลูกถ่ายไตเหมาจ่ายในอัตรา 230,000 บาท (สองแสนสามหมื่นบาทถ้วน) ต่อราย โดยครอบคลุมผู้ประกันตนและผู้บริจาคไต เป็นเวลา 60 วัน นับแต่วันที่ทำการผ่าตัดปลูกถ่ายไตรวมทั้งรักษาภาวะการสลายไตอย่างเฉียบพลัน (Acute rejection) ของผู้ประกันตนเป็นเวลา 2 ปี นับแต่วันที่ทำการผ่าตัดปลูกถ่ายไต

3.3) ค่าใช้จ่ายหลังการปลูกถ่ายไตสำหรับสถานพยาบาลที่ปลูกถ่ายไตให้แก่ผู้ประกันตนที่มีสิทธิ โดยครอบคลุมการตรวจรักษา ยาควบคุมภูมิคุ้มกัน ตรวจทางห้องปฏิบัติการ ตรวจปัสสาวะ ตรวจระดับยาควบคุมภูมิคุ้มกัน เหมาจ่ายในอัตราดังต่อไปนี้

- ปีที่ 1 เดือนที่ 1-6 เดือนละ 30,000 บาท
- เดือนที่ 7-12 เดือนละ 20,000 บาท
- ปีที่ 2 เดือนละ 15,000 บาท
- ปีที่ 3 เป็นต้นไป เดือนละ 10,000 บาท

4. กรณีการให้ยาอีริโทรโปอีติน (Erythropoietin)

สำนักงานประกันสังคมจ่ายเงินค่ายาอีริโทรโปอีติน (Erythropoietin) ให้กับสถานพยาบาลที่จ่ายยาอีริโทรโปอีติน (Erythropoietin) ให้กับผู้ประกันตนที่ได้รับอนุมัติสิทธิบำบัดทดแทนไต ตามระดับความเข้มข้นของโลหิตในแต่ละเดือนดังต่อไปนี้

4.1) กรณีที่ผู้ประกันตนมีผลการตรวจระดับความเข้มข้นของโลหิต (Hct) เท่ากับหรือต่ำกว่า 33% สำนักงานประกันสังคมจะจ่ายค่ายาอีริโทรโปอีติน (Erythropoietin) ให้กับสถานพยาบาลที่จ่ายยาอีริโทรโปอีติน (Erythropoietin) ขนาดไม่น้อยกว่า 4000 IU ต่อสัปดาห์ ในอัตราเท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินราคากลางที่สำนักงานประกันสังคมกำหนดและไม่เกินสัปดาห์ละ 750 บาท

4.2) กรณีที่ผู้ประกันตนมีผลการตรวจระดับความเข้มข้นของโลหิต (Hct) สูงกว่า 33% แต่ไม่เกิน 36% สำนักงานประกันสังคมจะจ่ายค่ายาอีริโทรโปอีติน (Erythropoietin) ให้กับสถานพยาบาลที่จ่ายยาอีริโทรโปอีติน

(Erythropoietin) ขนาดไม่น้อยกว่า 2000 IU ต่อสัปดาห์ ในอัตราเท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินราคากลางที่สำนักงาน ประกันสังคมกำหนดและไม่เกินสัปดาห์ละ 375 บาท

ผู้ประกันตนที่ประสงค์จะใช้สิทธิกรณีการบำบัดทดแทนไตในระบบประกันสังคม

คุณสมบัติ

ต้องเป็นผู้ประกันตนที่จ่ายเงินสมทบไม่น้อยกว่า 3 เดือน ภายในระยะเวลา 15 เดือน ต้องเป็นผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังที่มีหน้าที่การทำงานของไตเสียไปอย่างถาวรเกินกว่าร้อยละ 95 โดยพิจารณาจากผลเลือด ผลปัสสาวะ และขนาดไต ทั้งนี้คณะอนุกรรมการพิจารณาการบำบัดทดแทนไต ในคณะกรรมการการแพทย์ฯ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านโรคไต จะเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบในการได้รับสิทธิเฉพาะกรณีปลูกถ่ายไตต้องไม่เป็นโรคไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายมาก่อนการเป็นผู้ประกันตนคราวที่ยื่นขอใช้สิทธิการบำบัดทดแทนไต

ขั้นตอนการยื่นขอใช้สิทธิ

เมื่อแพทย์ผู้รักษาเห็นว่าผู้ประกันตนเข้าข่ายเป็นโรคไตวายเรื้อรังระยะสุดท้าย และมีความจำเป็นต้องได้รับการบำบัดทดแทนไตแล้ว ผู้ประกันตนสามารถยื่นคำขอรับการบำบัดทดแทนไต ได้ที่สำนักงานประกันสังคม จังหวัด / สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ทั่วประเทศ โดยยื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทนตามแบบ สปส. 2-18 พร้อม

เอกสารประกอบการยื่นคำขอ ได้แก่

1. สำเนาเวชระเบียนในส่วนที่เกี่ยวข้อง ผลการตรวจเลือดการทำงานของไต ผลการตรวจขนาดของไต เป็นต้น
2. หนังสือรับรองจากอายุรแพทย์โรคไต
3. รูปถ่ายขนาด 1 นิ้ว หรือ 2 นิ้ว จำนวน 1 รูป
4. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน

ข้อแนะนำสำหรับผู้ประกันตน คือ เมื่อแพทย์ให้คำแนะนำว่าควรได้รับการบำบัดทดแทนไตแล้ว ผู้ประกันตนควรรักษาสีสิทธิของตนเองโดยการยื่นคำขอรับสิทธิประโยชน์การบำบัดทดแทนไตจากสำนักงานประกันสังคม แม้ว่าจะยังมิได้ฟอกเลือด แต่มีค่าผลเลือดการทำงานของไตถึงเกณฑ์แล้ว เนื่องจากการดำเนินการขออนุมัติสิทธิกรณีการบำบัดทดแทนไต ต้องมีระยะเวลาการดำเนินการ และเมื่อผู้ประกันตนได้รับการอนุมัติสิทธิ หากจำเป็นต้องฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม จะต้องมีต้องสำรองค่าใช้จ่าย ซึ่งทำให้เกิดภาระแก่ผู้ประกันตนและครอบครัว 🌸